

Aleg. 634

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o wniosku posła ks. Wesolińskiego o wyjednanie ustawy zakazującej otwierania szynków i sprzedaży trunków w niedziele i święta katolickie.

Wysoki Sejmie!

Walka z alkoholizmem nie jest nową w naszym kraju. Na żądanie Wysokiego Sejmu wprowadzono u nas ustawę przeciw pijaństwu, ustawę, której domagają się także inne kraje, jak dotąd atoli dla znanych przyczyn parlamentarnych bezskutecznie.

Wniosek posła ks. Wesolińskiego zmierza do dalszego zwalczania alkoholizmu i zawiera w sobie dążności w dwojakim kierunku. Przedewszystkiem radby wnioskodawca za wzorem innych wyżej cywilizowanych krajów doprowadzić do prawdziwego święcenia niedzieli i świąt, zapobiegając temu, iżby ludność wypoczywająca w te dni od zajęć nie przepędzała czasu w szynkach, lecz oddawała się nabożeństwu i godziwej zabawie. Powtóre chciałby wnioskodawca dalej ograniczyć używanie alkoholu, który, jak wyniki najnowszych badań naukowych i doświadczenia wykazały, nietylko nie przyczynia się do utrzymania zdrowia ludzkiego, lecz je podkopuje, nadużycie alkoholu jest najczęściej przyczyną zbrodni i zepsucia moralnego, wreszcie rujnuje alkohol dobrobyt i szczęście rodziny.

Wprawdzie ustawa z 16. stycznia 1895 l. 21 Dz. p. p. postanawia w art. I., że w niedziele ma ustać wszelka praca przemysłowa, a w art. II., że wypoczynek niedzielny trwać ma przez 24 godzin, licząc od godziny 6. rano, to jednak rozporządzenie Ministerstwa handlu wydane w porozumieniu z Minist. wyznań i oświaty z 24. kwietnia 1895 Nr. 58 Dz. p. p., pomiędzy temi przedsiębiorstwami przemysłowemi, w których w niedzielę praca jest dozwolona, pod l. 47 wymienia przemysł szynkarski i gospodni, zresztą w myśl tego rozporządzenia wolno jest przedsiębiorcy wykonywać przemysł osobiście.

Przepisy tu przytoczone dążą tylko do uwolnienia od pracy personalu pomocniczego w przemyśle i nie zawierają wyraźnych postanowień święcenia niedziel i świąt. Niemniej jednak przebiega się w ustawodawstwie o święceniu niedziel i świąt dążenie mające na celu danie możności osobom w przemyśle zajętym, aby w niedziele i święta mogły zadość uczynić swoim obowiązkom wyznaniowym i religijnym, wobec czego §. 8. obwieszczenia c. k. Namiestnictwa z 30. kwietnia 1895 l. 35721 Nr. 31 Dz. u. p. wyraźnie nakazuje, by w niedziele i dni świąteczne pomocnikom przemysłowym z uwzględnieniem ich wyznania pozostawiono czas potrzebu do uczestniczenia w przedpołudniowym nabożeństwie.

Dążność ta ustawodawcza atoli nie osiągnie zamierzonego skutku, t. j. obok wypoczynku od pracy także umoralnienia ludzi pracujących, jeżeli nie usunie się sposobności do demoralizacji, jakiej nastroczą nęcące ku sobie otwarte przez całą niedzielę lub święto szynki i dlatego należałoby ograniczyć tę sposobność, szczególnie, gdy ustawa o pijaństwie nie zawsze i wszędzie ze ścisłością należyta bywa wykonywana.

Wnioskodawca idzie dalej, żąda bowiem zamykania szynków przez 24 godzin od 6. godziny rano w niedzielę i święta aż do 6. rano dnia następnego. Żądanie to wszelakoż stanowiłoby w istniejących w tej mierze zwyczajach skok zanadto nagły, gdyby się szynki, dotąd cały dzień otwarte, zamknęło zupełnie, w szynkach bowiem prócz napojów znajdują się także środki spożywcze, posiłki, tytoń, a nadto drobne potrzeby domowe, jak sól, zapalki, i t. p., Zamknięcie szynków na cały dzień, tak długo, jak długo ludność sama w swej większości przynajmniej nie wyrzeknie się używania gorących napojów, doprowadziłoby do obchodzenia zakazu i szukania gorących napojów na innej drodze. Nie można też pominąć i tego, że z szynkami w miastach połączone są często restauracye, w których wielu ludzi, w mieście zamieszkałych lub też do miasta w niedzielę i święta jako w dzień od pracy wolny za interesami lub dla rozrywki przybyłych uczęszcza dla pokrzepienia się żywnością i napojem, że więc zamknięcie szynków na cały dzień niedzielny lub świąteczny i z tego względu nie jest pożądane.

Komisyja administracyjna sądzi, że zadowolić się należy ograniczeniem otwierania szynków i sprzedaży napojów gorących podczas nabożeństw i nie rozciągać tego zakazu na hotele i restauracye po miastach, i wnosi:

Wysokj Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby wydał rozporządzenie do ustawy przemysłowej zawierające ograniczenie otwierania szynków i sprzedaży gorących napojów w niedziele i święta uroczyste katolickie wedle możności, a co najmniej zawierające zakaz otwierania szynków i sprzedaży napojów gorących w niedziele i święta katolickie w czasie przedpołudniowego głównego nabożeństwa.

Przewodniczący:

Jan Szeptycki w. r.

Sprawozdawca:

Tarnawski w. r.